

МИОДРАГ РАИЧЕВИЋ

ДРУГИХ АНЂЕЛА НЕМА*

О КАДМУ И ХАРМОНИЈИ

*Па ипак, срећћемо се и расцваћати и ојети сресћи –
Тамо где се покојници срећу: на уснама живих.*

Самјуел Батлер

Отићи ћемо једном из овога града,
али, у неко ветровито јутро,
стајаћемо опет овде мислећи да смо то ми,
да смо се, напokon, домогли обала Грчке.
Овде, где јецај не постоји, и где је туга саткана од кише
(нешто мање од лишћа), где је срећа немати ништа,
до сопствену сенку, не желети, не сећати се.
Бити лишај на стени која не памти, шкољка која се отвара,
споро као срце, да би могла да уђеш, ти, лепа моја драгано,
што с лептирима у коси пролазиш уском,
каменом улицом до мора.

Где одлазе острва кад падне вече? Откуда то стижу,

у зору, кад на видело дана износиш своје мало, нежно
стопало? Чему сузе, ако их лако сушиш, ветре?

Маслина на киши, једино је чега желим да се сећам.
То, како она губи лишће, тако ја губим дане.
Њени мали, сочни, презрели плодови никад нису

* Из необјављеног рукописа *О стварима које је Хомер пројусио*.

тако горки као сумрак који је овде увек помало
љубичаст, као у Александрији.
Тамо где ћу те одвести, тамо ће наше очи, руке, тела,
наши живи пољупци, постати земља која нас храни,
земља, која на крају, само узима оно што је њено.

У Будви, лето–јесен 1998.

О НЕБУ

*Нема лејџеї осећаја
неїо кад искочиш из авиона
и свираш на небу.*

Џими Хендрикс

Зашто би човек полагао право на вечност
а не полагају га зец, гавран, поскок убојити?
Не полагају га ни птица дрозд ни птица славуј.
А тек папагај речити, пита се Аристотел.
Зашто би само човек полагао право
на тај луксуз, једини од Бога необећан?

А у рају, у том божјем супермаркету,
било би највише птица, одабраних консензусом,
с невероватним гласовним могућностима.
(Поскок би остао доле, гадан му занат.)
Имао би човек Еву, у постељи цветној,
у младости која не пролази, у животу
у коме успомене не би постојале јер би
сваки наредни дан био конзистентнији
од претходног, а у венама, браћо и сестре,
уместо крви, вино би текло, елоквенција
богова била би напoкон приступачна
сваком људском бићу.
Дакле, све би било као и на земљи,
само сад на небу. Ту, горе, изнад нас!

Ах, о рају, човек, кад године салете,
често размишља. Утеха су те сличице
дотеране у фотошопу. Ретко се запита

човек да ли је онај који је смислио рај,
раја икад видео – много је ту нејасноћа.
Прича, једноставно, не пије воду.
Но, ако је Бог тако заповедио,
онда том послу мане нема.
Ха, братац! А шта ако није?

Да резимирамо:

Питамо се: Зашто *ѿамо*, ако се већ мора,
не би отишао жив човек? То са земљом,
признаћете, непријатна је ствар.
И чему смрт ако нема смисла?
Чему рај, ако живот смисла?
Чему све то, дођавола,
ако ти и ја нисмо заједно?

О ЗВЕЗДАМА

толике звезде живе
једне поред других
читавау вечност

Никад једна с другом

Имају тако ватрена тела
и тако хладна срца
у која љубав долази
само да умре

О ЛАСТАВИЦАМА

Љубици и Душану Калоштровићу,
мојима: нӯни и нӯну

О, нека вас никад не заборавим, ластавице!
Тако бива кад живиш са сенкама, а онда однекуд
дођу хитрокриле и ти почнеш да размишљаш о њима.
И док о томе мислиш, оне, неуморне, стално излећу
и улећу, испод тешких греда старе кумовске куће,
од тесаног камена. Ја стојим пред њом у плаво вече.

Каже ми мој добри нӯно: *Проћи ће ноћна ширанија,
и рано с јуиџра у небо ће се винуиши ласије.*
Ја га гледам и не трепћем, а он из џепа вади неранцу
и каже ми: Неранца је сунце које, сад, одлази
код Талијана, да преспава, а нас двојица идемо код нӯне,
да видимо да ли је помузла краву. Узима ме за руку
(или ја њега, не сећам се више), и ми одлазимо,
остављајући ласте, као што све на овом свету
оставља једно друго, онако како то никад,
кажу, не раде срећни.
Касно је и мрзи те да устанеш и упалиш светло,
иако знаш да мрак пре тебе устаје из постеље.

Да резимирамо:

Има ли смисла говорити о ластавицама а не видети их
како у рано летње јутро излећу из конобе, где све мирише
на маслиново уље, на трпко вино, с лоза чије грозђе
споро сазрева, јер море од сеоцета није далеко.
Ластавице то не знају и оне лете у бескрај, и враћају се,
у своја гнезда, као у ову песму, коју сам био заборавио,
па сам је се опет сетио, пре неко вече, док сам лежећи, будан,
у освет ослушкивао лепет њихових крила, кад сам их,
понесен тим сећањем, видео како се у светло јутро
враћају, као некад, сад кад ме нема, ни тамо ни овде,
одводећи ме негде далеко, далеко, драги мој пријатељу,
даље и од твоје књиге о њима.

И ја сад не знам шта да радим: да ли да устанем
и упалим светло, или једноставно да затворим очи

и пустим их да буду оно што ћемо и ми једном бити:
варничави знаци на небу, који ће тамо трептати
и кад више не будем сањао, кад ми не буду оно
што су ми ове вечери: устрептале речи песама*¹
мога пријатеља који је видео исто што и ја
и о томе оставио запис коме немам шта да додам.

ДРУГИХ АНЂЕЛА НЕМА

*Сећање на тебе је
вошћаница у души,
мајко – пече, али светили!*

Никад нећу заборавити твоје лице
које се трзало од бола, или то
већ више није био бол него
неки немушти језик који ја, рекла бих,
срећом, још не разумем.

Зато и не плачем, сад, кад си мртва,
добра моја: понекад само твој надимак
прошапућем, Ћуна, Ћуна, сам и пуст.

А ти, као да лежиш на ничијој земљи,
тамо, у мртвачници, која и није прављена
за оне које смо волели, тек тад свесна
охолости света који долази да чује
грижу миша у сопственом срцу.

И видех, први пут тог пролећа,
вишња под прозором да оседела је.
Њено лишће сад пада на земљу,
дубоко, дубоко...

Сутрадан, у црквици, Христ беше
прешао дланом преко твога чела,
изгладио боре на твом лицу...

Сећам се тога док гледам изгужвани

* Васа Павковић, *Књија о ласћавицама*.

папир на коме писах песму о теби.
Од тада, тај лист, стално пеглам длановима,
све надајући се да ћу се сетити неких лепих,
једноставних речи, које ми недостају,
да бих ономе који ову песму још увек пише,
могао да кажем: Немој никад изгужвати
и бацити песму о мајци, ма како ти се
у часу учинила нелепом.

Ако то, ипак, урадиш, подигни папир,
исправи га на колону, допиши нешто
чега се радо сећаш, што би те могло сетити
на дане кад је била жива. Оно, како ти
дрхтавим рукама приноси шољу чаја;
или, у раму малог прозора, испод балкона,
с главом на грудима, дрема,
чекајући да се било откуд вратиш.

Видећеш, то неће бити лоше.
Видећеш, тужно срце моје,
то уопште неће бити лоше.

Звездара, 10. мај 1999. године

О СИГУРНОСТИ

Мајци

Гледам је како љушти кромпире,
како их одлаже у пластичну посуду с водом
(да не тамне). Стоји тако већ цео сат,
окренута леђима. Знамо да ће учинити све
да ручак успе, ах, пржени кромпирићи тек су део!
Тројица нас је и не дамо се лако заварати.

Гледам како јој руке, с ножем у једној,
и кромпиром у другој, постижу невероватан склад
– реч је о њених пет минута!

И, тако, сваки дан.

Онда чујем, испрва тих, њен уњкав глас.
Она тако пева.
Песму ножа у шаргарепи. Пилета у шлафроку.
И са сваким новим стихом песма расте.
Ништа се не разуме, јер то су речи њене песме
и оне се никог не тичу.
Тада нисмо обраћали пажњу на њено певање.
Нисмо ни знали о чему је певала.
Све док није умрла.

Сад, као да је видим (не видим јој само лице)
окренута леђима љушти, сад већ, увек исти
кромпир, загледана у зид испред себе,
изговарајући, с времена на време, једно: ах!
У музици, кажу, то је дозвољено.
Ах, како бих волео да је загрлим,
да пољубим њену одавно седу косу,
али никако, никако да се вратим кући.